

si pridržati pravico v dvomljivih slučajih zahtevati zdravniško preiskavo.

Kot tretji odborov predlog je bil sledeči: § 10. a društvenih pravil je v toliko pomanjkljiv, da navaja pač število odbornikov, ne omenja pa njih namestnikov. Vzemimo slučaj: 1 odbornik umrje, 1 se odpove, 1 odbornik pa ne more k seji, ker je uradno zadržan, trajno ali hipno bolan itd. Odbor ne more biti sklepčen. Zato predlagam k § 10. a sledeči dostavek:

»Društveno vodstvo oskrbuje odbor. Odbor sestoji iz načelnika, njegovega namestnika, tajnika, dveh odbornikov in treh namestnikov, ki nadomeščajo glavne odbornike v vsakem slučaju.«

Tudi ta predlog je bil slučajno sprejet. Dodatno k temu predlogu se je do oblasne odobritve tu navedenih prememb društvenih pravil izvolilo z vzklikom začasne namestnike društvenim odbornikom, in sicer:

Rudolf Dostal, strokovni učitelj v Ljubljani.

Vinko Gregorič, učitelj v Ljubljani.

Josip Kobal, strokovni učitelj v Ljubljani.

Vse navedene spremembe društvenih pravil se bodo v obliki »dodatka k društvenim pravilom« poslala politični oblasti v odobrenje; do tedaj pa ostanejo veljavne še stare določbe.

Pri slučajnostih se je predlagalo in sklenilo, da prinaša »Učit. Tovariš« od časa do časa — na dva ali tri mesece — število članov U. S., znesek posmrtnine, imena umrlih članov, koliko je prirastka in splošno kratka poročila o društvenem delovanju.

Po izčrpanem dnevnem redu se zahvali predsednik navzočim za udeležbo in v debatah ter predlogih podane nasvete. S prošnjo, da vsak posameznik stori vse, kar je v njegovi moči, da se vzbudi pravo zanimanje za U. S. med tovariši in tovarišicami, ki še niso naši člani, zaključil ob 16.30 izredni občni zbor.

Navodilo članom.

Pri tej priliki naj omenim še neke zadeve, ki bi utegnile oplašiti to ali ono tovarišico, tovariša, njegovo ženo, vdovo tovariša, aktivnega ali upokojenca, da se ne priglasi za sprejem v U. S.

Nekateri starejši tovariši — nad 45-letniki — so mnenja, da plačajo večje sprejemne pristojbine kot drugi priglašenci. Temu pa ni tako. Iz tiskanega oglasa — ponatis iz »Učit. Tov.« št. 38 iz 1. 1924 — vsakdo lahko izračuna, da so njegove pristojbine prav iste kot pa enako starega tovariša, ki je vstopil v U. S. o pravem času. Danes uživata iste

pravice, dediči prejmejo isto posmrtnino, zato isto plačilo. Trdil bi celo, da so tovariši — sedanji priglašenci — na boljšem, ker plačujejo pristojbine v današnjih dinarjih v tem, ko so jih tovariši — stari člani — plačevali v kronah, ki so svoj čas nekaj veljale. Da uradna zamemba 1:4 ne odgovarja dejanskemu stanju, o tem ni dvoma.

Starejši priglašenci se strašijo visokih zneskov za sprejemne pristojbine. Kako jih plačati? Društveni odbor je dovolil vsem onim, ki imajo večje zneske, plačilo na mesečne obroke do 1. septembra 1925. Redno plačujejo le prispevke za posamezne smrtne slučaje. V splošnem pa društvena uprava pristane na vse olajšave, ki so le možne. Priglašene naj izrazi samo željo in ustreglo se mu bo radevolje.

Nekateri mlajši tovariši — samci in neomežene tovarišice so mnenja, da je za nje posmrtnina brez vrednosti. Res je, da žena in otroci ne bodo žalovali za njimi, a mati, sestra, brat in drugi sorodniki so le še tu. Na pokopališče ga je na dostojen način treba spraviti. Kot učitelj sem dolžan svojem statusu, da mu v življenju in ob smrti skazem čast, ki mu gre. Kaj pa čut pravega tovarištva? Beracu — neznanim osebam — podarim par dinarjev. Ali naj tovarišev družini, tovarišičinim sorodnikom v najkritičnejšem položaju odrečem malenkostni članski prispevek Din 2! Že ta zadnja utemeljitev je tako važna za vse učiteljstvo, da ne bi smel ni en tovariš, ne ena tovarišica, ki se zavedata pravega tovarištva, ostati izven vrst društvenikov U. S. — Kako prijetno pa vpliva na človeka že zavest, da sem svojcem zagotovil za najtežji čas gnotno podporo. Z nizkimi zneski — v letu 1924. Din 15 — je vse že odpravljeno.

Učiteljsko društvo za Marenberg je sklenilo, da je vsak organizirani član tudi član U. S. Ali ne bi bilo to izvedljivo tudi po drugih okrajih? S prav lepim številom članov U. S. so zastopani šolski okraji Celje, Črnomelj, Kamnik in še drugi. Na žalost moram pa omeniti, da so baš kraji blizu Ljubljane zagnjeni v gosto meglo, neprodarno za U. S.

Vabimo vse tovarišice, tovariše, njih soproge, profesorje vseh zavodov s programi in vdove tovarišev, da se priglase za sprejem. Posebno starejše osebe — nad 45 let — naj ne odlašajo s prijavo; sprejema se jih samo še v prvi polovici 1. 1925.

Kdor želi sebi in svojcem dobro, ta bo postal član U. S.

Vsa pojasnila daje tov. Ivan Kocijančič, učitelj v Ljubljani, Gosposvetska cesta 13, vr.10.

§.

Imamo zakone srca in zakone razuma. Zakon razuma je logičen, a neizprosen in krut, pa tudi komoden! Če se ravnaš po njem, se ti ni treba bati ukorov, ker boš vedno delal tako, kot prija tistim, ki so zgoraj. Zakon razuma se imenuje tudi birokratizem.

Zakon srca je diametralno nasproten birokratizmu: zanj nimamo ne »členov«, ne navodil; vzakoni se sam — od slučaja do slučaja, je nelogičen, a humanitaran.

LISTEK.

In memoriam

† tov. nadučitelju Karlu Vizjaku.

Olej, še zdaj ne morem skoro verjeti, da si ne seževa v roke nikdar več. Še to uro ne, ko Ti pišem ta skromni spomin in ko Tebe v Celju peljejo v črni kočiji...

Mirno boš spal, od vseh strani se koplje v solncu tisti grič pred mestom, na vse strani boš videl... Tja domov v Savinjsko dolino, in v mesto, kaj dela gospa in Štefka in Dragica, in dol na cesto in mimo Majdiča naprej, kjer si se otepaval z očeti in sinovi, materami in hčerami, z vsemi vkup v Špesj še posebej, jih učil abecede, jih »fraljal«, jim sestavljal pogodbe in še testament majki. Pa pokukaš proti šoli: Kdo je pred pisarno? »O, Vi, mati Tinačka? Kaj boste pa Vi povedali?« »E, — nekaj sem Vam prinesla, gospod, klobaso in par jajc, malo — zato, ko ste zadnjič...« Saj veš, užaljena bo, če odkloniš... Klobasa in par jajc, to je red sv. Save našega ljudstva svojemu učitelju...

In pogledaš nazaj proti mestu, težke vozove z opeko prehitava koleselj:

Mislim tole:

Po zakonu, ki jim ga je narekovalo srce in ljubezen, so se ob prevratu mnogi učitelji v inozemstvu odločili, da vztrajajo na svojih mestih, vključno preganjanju, vključno ricinovem olju in vključno zavesti, da bodo nekoč morali preko meje s trebuhom za kruhom. Kajti zakon srca jim je obenem govoril, da bodo kasneje sprejeti v domovino, tako kot sprejema tujina svoje pregnane sinove.

Predsednik je! Debeli Tonač! Kam se mu tako mudi? — In tam po pešpoti kakor sveti Krištof dolgi njegov brat Franču. »Ta prokleti hudič!«, kolne in stiska pest proti koleslju. Aha, dan imata! Kdo bo le danes dobil?, pomisliš in si skoro hud, da Te ne ubogata... Ljubecanarji!, se spomniš in se potolažiš.

Da Ti je dobro in mirno in toplo, tam med cipresami, gospod nadučitelj.

Tako živo Te vidim to uro pred seboj. Prvi si bil, ki sem Te spoznal. Pravzaprav ne; ampak s prvim sva se ločila že po par tednih in drugega sem črtal iz svoje ljubezni.

»Vi ste torej tisti?« Tako si me sprejel, ko sem deževne novemberske nedelje priromal z nahrbtnikom, palico in polomljenim dežnikom, svojim vsem, in z novembersko mislijo v srcu, kako bom živel v kraju, ki do včeraj še vedel nisem skoro zanj.

»Vi ste torej tisti?« — Kaj si mi bil bral iz plašnega obraza, da nisem? Potni list je bil šel pred menoj, popisan sem bil v njem za nihilista in denuncijanta. Ti pa si se nasmešnil in prinesel vina in kruha. Rešil si mi vero v nekaj, brez česar težko živi, kdor je našega stanu, vero, ki se je ravno tiste dni tako zelo že

In se je zgodilo meseca oktobra 1924, da so bili nekateri naših tovarišev v inozemstvu kratkoma odstavljani in vrženi na cesto brez plače in brez drugih dohodkov, tako da so si morali iskati kruha v domovini. Takoj jih je objel zakon razuma: čakati so morali mesece in mesece, da se izvedejo vse formalnosti v tolikih in tolikih prepisih in dekorirani s tolikimi in tolikimi koleki. Končno je pa trpin vendar prišel do zaželenega kruha. Vesel, četudi zadolžen do vratu in še preko, je pripeljal svojo ženo in kar še spada k njej na službeno mesto ter vložil kolekovano prošnjo s kolekovanimi prilogami za povrnitev selitvenih

stroškov. Pa je zakon razuma spet sprožil prst: »Stoj, saj si na lastno prošnjo prišel« — ali: »zakon je zakon« — ali: »saj vemo, saj razumemo, ali člen ta in ta« itd. In tako je zakon razuma spet zatrujal.

Komur gre:

Več srca in manj birokratizma, ako nočete, da se idealizem naših najboljših zalije z malodušjem in nevero. Če se da do preiti ali nategniti člani učiteljstvu v škodo, naj se preidejo ali nategnejo tudi taki, da bodo nam v prid, ko in kjer bo to zahtevala humanitarna pravičnost.

Josip Ribičič.

Gibanje učiteljske omladine.

—uč 5. sestanek učit. naraščaja v Mariboru. Kakor običajno smo se zbrali v 1. a razredu deške gradjanske šole v soboto dne 27. jan. ob pol 6. uri na našem 5. sestanku. Otvoril ga je tov. Albin Čič, zapisnik sta vodila Anica Zupanc in Franjo Rogl. Tov. predsednik je po pozdravu in ugotovitvi, da so naši sestanki zelo zadovoljivo obiskani, dal besedo predavatelju g. prof. Gustavu Šilihu. Predavatelj je uvodoma v kratkih potezah govoril iz zadnjega svojega predavanja najbistvenejše o dr. Alfred Adlerjevi »Individualni psihologiji«. Povdarjal je veliko vrednost te njegove psihologije, ki leže pred vsem v poudarku: »zavedati se svoje lastne vrednosti« (Selbstwertbewußtsein) in odločno vlogo, ki jo ima ta zavest za razvoj posameznika. Prešel je nato k raznim tipom razvijajočih se posameznikov in navedel najbistvenejše, ki se premočrtno razvijajo, premagajo vse ovire in dospo do cilja, ki po ovinku in s skrajnim naporom premagajo ovire in dosežejo cilj, ki omagajo pred ovirami in krenejo s poti do cilja in one, ki preko ovir, ne da bi se jih zavedli, dospo do cilja. Tudi od bliže nam je predstavil te tipe ter navajal iskustva psihologa dr. A. Adlerja, ki si jih je pridobil na polju zdravljenja in obrazovanja takih tipov. Iz skupin vprašani, ki jih dr. Alf. Adler v posvetovalnicah stavi na vse čimtelje, ki jih je treba uvaževati za razvoj otroka, smo spoznali, kako velike važnosti je ta psihologična izsledovalna smer za prvotni razvoj otroka, njegovo razmerje do staršev; sester in bratov; do učitelja, vzgojitelja; do odraslih sploh, do živali itd. Predavatelj g. prof. Šilih je s svojim lepo zasnovanim predavanjem dosegel svoj namen. Seznanil nas je s psihologičnim spoznanjem dr. Alfreda Adlerja na polju individualne psihologije ter nas pridobil, da se bomo po dovršenem študiju intenzivno zanimali za razvoj psihologije in pedagogike doma in drugod.

Tov. Albin Čič se je predavatelju v imenu vseh prav lepo zahvalil in naznanil, da bo na 6. sestanku dne 7. februarja 1925. ob pol 6. zvečer predaval tov. Anton Skala o snovi: Nekaj konkretnih slučajev iz zdravstvene pedagogike.

Anica Zupanc — Franjo Rogl.

Splošne vesti.

Intrigant v »Slovincu« skuša na vsak način zanesti razdor v naše vrste. Izjavljamo, da so se vsi člani vodstva organizacije strogo držali discipline in na seji širjega sosveta določenega postopka pri

majala v meni... Hvala Ti, tovariš dobrji in modri.

Za vse. Tudi za to, da si me prišel hospitirati dva ponedeljka po vrsti, čeprav nisi imel vzroka. In da si celo izrecno zahteval, da naj bo preparacijski zvezek sešit. In koliko je bilo pri vsakem konferenčnem zapisniku številki! Si že vedel, zakaj — natančen si bil, bogme, neznanški respekt sem imel pred Teboj ravno zaradi tega. In če sem Te kdaj v mislih nahrulil za pedanta in filistrja, saj me nisi slišal. Vedel sem bil pač takrat šele prvo polovico, da namreč tiste številke niso glavne. Danes vem tudi tisto, česar nam Ti nisi na glas povedal, da je namreč ravno natančnost in vestnost v majhnem in najmanjšem vredna največ. Ker je predpogoj za veliko. Zahvaljen! In — ali še veš, ko sem razbil jal na dvorišču štor. Ti pa si slonel na vratih in me hvalil, kako sem vztrajen? Dvajsetkrat bi bil odnehal, da Te ni bilo s Tvojo vztrajnostjo! Najmanj pol ure, pol vroče ure sem vrgel v žrelo Tvoje hvale — in sem ga res razbil! Leta so pretekla, predno sem Te prepoznal! Hvala Ti!

Pa takrat, ko sem imel sršena za matico — še pomniš? Štirinajst dni si se

učiteljskih imenovanjih in se niso vtikali v to zadevo. Svoje mnenje so izrazili v tej zadevi samo od učiteljstva v to poverjeni člani in predsedniki okrajnih učiteljskih društev. Organizacija se pa v zadnja premeščanja ni vtikala in jih tudi ni povzročala ter se bo še naprej borila proti temu, da se vtičevo lajki in nepoblaščen ter neodgovorni faktorji v učiteljske personalije, o čemer bomo še izpregovorili svojo besedo. Vsako drugačno pisanje in klevetanje je obrekovanje.

— Maribor. Lepi časi se nam obe-tajo na šolskem polju. Mestni svet je skrčil vsoto za nabavo učil in učnih pripomočkov za revno decu kar za 20.000 Din, ves proračun se je skrčil za 10%. Na 1. dekliški šoli hoče mestni šolski svet porabiti nekaj prostorov za urade in vsled tega štiri razrede nastavit v Vesni, daleč od sedanje šole, v drugem šolskem okolišu. Le tako naprej!

— Organizacija prosv. oddelkov pri oblastih v naši državi. Poleg že obstoječih prosvetnih oddelkov pri velikih županij v oblastih je ministrstvo otvorilo tudi potrebne nove prosvetne oddelke, ki bodo pričeli poslovati, ko bo dodeljeno potrebno osobe. Sedaj imamo torej prosvetne oddelke v sledečih oblastih:

1. bihački, 2. vrbački, 3. dubrovački, 4. zagrebški, 5. ljubljanski, 6. mariborski, 7. mostarski, 8. osiečki, 9. primorsko-krajiški, 10. sarajevski, 11. splitski, 12. srem-ski, 13. travniški, 14. tuzlanski, in nove: 15. bački (N. Sad), 16. beograjski (Beograd), 17. bitoljski (Bitolj), 18. bregalniški (Štip), 19. zetski (Cetinje), 20. kosovski (Pristina), 21. dunavski (Smederevo) in 22. skopski (Skoplje).

— Rešitev prošnje učiteljstva v mariborski oblasti za vštete službene dobe. Po prizadevanju velikega župana mariborske oblasti se je revidirala ob prevedbi všteta službena doba nekaterih učnih oseb ter so se do sedaj izdala nova »Rešenja« odnosno nalog za ureditev prejemkov za naslednje učitelje in učiteljice: Josip Cenčič v Rogatcu, Vida Ivanec v Slovenjgradcu, Fran Šafarič v Križevcih pri Ljutomeru, Mirko Marinič pri Sv. Marku niže Ptuja, Viktorija Kraševc v Črešnjevcu in Olga Kraševc v Mariboru.

— Vozne olajšave za šolarje. Na vlogo Zveze jug. žel. poslano gospodu direktorju dr. Borku je direkcija odredila, da dobe upravičenost do režijske vožnje tudi oni otroci žel. delavcev, ki so že prekoračili 16. leto starosti in se vozijo v mesta v šolo. Ta ugodnost pritiče tudi takim otrokom delavcev, starih nad 16 let, ki se uče v mestih obrti in obiskujejo tam obrtno-nadaljevalno šolo.

— Himen. Poročil se je gosp. Janko Butara s tovarišico gđc. Melito Schillerjevo. Bilo srečno!

mi smejal, kjer si me zagledal, ampak zdaj se ne bom zmotil nikdar več, tako natančno si mi razkazal sladko družino.

Česa se še vsega spomnim! Kako sva hodila v Celje po plačo. In si mi po poti pripovedoval o »Ljubecanarjih« in sebi med njimi. Povsod in vedno isti: dobra duša Ti je kukala na vseh koncih iz uradne suknje.

Rad sem Te imel.

Zdaj pa si šel še zadnjokrat k Nadzorniku. Ej, lahak Tebi račun. Akti so urejeni in povezani, kronika je spisana, matična knjiga se vodi dalje. Še Uradni list priča o Tvoji vestnosti: letnik poleg letnika, vse številke, vsa kazala in najmanjši rob ne gleda iz vrste, Edino Špe-sov še ni v šolo. Pa tudi zastran njih se ne boj. Saj ve Nadzornik, da si storil vse, kar si mogel. Akta od tolikih let; lep fascikel jih je. Nebeškemu Nadzorniku jih ni treba brati; položil jih bo ad acta. Mi jih ne bomo.

Kaj Te res ni več, tovariš nadučitelj?

Zdajle, to uro ga neso k počitku... Zadnjokrat je zapel zvonec na hodniku!

Knjige pod klop! Vstanite... Moli-mo... Zanj, ki je bil naš...